

Az Európai Unió Alapjogi Chartája és hatása a mindennapjainkban

Európai Bizottság
Magyarországi Képviselte

Zúgó Liliána
Liliana.Zugo@ec.europa.eu

Justice
and Consumers

Főbb témakörök

- 1 **Az EU alapjogi rendszere**
- 2 **A Charta madártávlatból**
- 3 **A Charta alkalmazásának tapasztalatai és jövője**

1

Az EU alapjogi rendszere

Az alapvető jogok két forrása

UNIÓS ALAPVETŐ JOGOK

A Charta viszonya a nemzetközi emberi jogi okmányokhoz

- Charta 52.(3): Amennyiben e Charta olyan jogokat tartalmaz, amelyek megfelelnek az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményben biztosított jogoknak, akkor e jogok tartalmát és terjedelmét azonosnak kell tekinteni azokéval, amelyek az említett egyezményben szerepelnek. Ez a rendelkezés nem akadályozza meg azt, hogy az Unió joga kiterjedtebb védelmet nyújtson.
- Charta 53.: (A védelem szintje) E Charta egyetlen rendelkezését sem lehet úgy értelmezni, mint amely szűkíti vagy hátrányosan érinti azokat az emberi jogokat és alapvető szabadságokat, amelyeket – saját alkalmazási területükön – az Unió joga, a nemzetközi jog, a tagállamok alkotmányai, illetve az Unió vagy a tagállamok mindegyikének részességével kötött nemzetközi megállapodások, így különösen az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény elismernek.

1–5. cikk
Méltóság

- Nincs egyenértékű megfelelője az EJEE-ben
- Tágabb, mint az EJEE
- Az EJEE-vel azonos mértékű védelem
- EU-kontextus-specifikus

6–19. cikk
Szabadságok

20–26. cikk
Egyenlőség

27–38. cikk
Szolidaritás

39–46. cikk
A polgárok
jogai

47–50. cikk
Igazságszolgáltatás

- Emberi méltóság
- Élet
- Személyi sérthetlenség
- Kínzás; embertelen, megalázó bánásmód
- Rabszolgaság és kényszermunka
- Szabadság és biztonság
- Magán- és családi élet
- Személyes adatok
- Házasságkötés és családalapítás
- Gondolat, lelkiismeret és vallás
- Véleménynyilvánítás és a tájékozódás
- Gyülekezés és egyesülés
- Művészet és tudomány
- Oktatás
- A foglalkozás megválasztása és a munkavállalás
- Vállalkozás
- Tulajdon
- Menedék
- Kitoloncolás, kiutasítás és kiadatás
- Törvény előtti egyenlőség
- Megkülönböztetésmentesség
- Kulturális, vallási és nyelvi sokféleség
- A nők és férfiak közötti egyenlőség
- Gyermekek
- Idősek
- A fogyatékkal élő személyek beilleszkedése
- A munkavállalók joga a tájékoztatáshoz és a konzultációhoz
- Kollektív tárgyalás és fellépés
- A munkaközvetítői szolgáltatások igénybevétele
- Indokolatlan elbocsátás
- Tisztességes és igazságos munkafeltételek
- A gyermekmunka tilalma; munkahelyi védelem
- Család és munka
- Szociális biztonság és segítségnyújtás
- Egészségügyi ellátás
- A gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz való hozzáférés
- Környezetvédelem
- A fogyasztók védelme
- Aktív és passzív választás az európai parlamenti választásokon
- Aktív és passzív választás a helyhatósági választásokon
- Megfelelő ügyintézés
- A dokumentumokhoz való hozzáférés
- Az európai ombudsman
- Petíció (EP)
- Mozgás és tartózkodás
- Diplomáciai és konzuli védelem
- Hatékony jogorvoslat és tisztességes eljárás
- Az ártatlanság vételeme és a védelemhez való jog
- A bűncselekmények és büntetések törvényessége és arányossága
- A kétszeres eljárás alá vonás és a kétszeres büntetés tilalma

A Charta cikkei és az EJEE

A Charta viszonya a nemzeti emberi jogi okmányokhoz

Charta 51.(1): E Charta rendelkezéseinek címzettjei – a szubszidiaritás elvének megfelelő figyelembevételével – az Unió intézményei, szervei és hivatalai, valamint a tagállamok annyiban, amennyiben az Unió jogát hajtják végre. Ennek megfelelően saját hatáskörükben és a Szerződésekben az Unióra ruházott hatáskörök korlátain belül tiszteletben tartják az ebben a Chartában foglalt **jogokat** és betartják az abban foglalt **elveket**, valamint előmozdítják azok alkalmazását

Charta 52.(5): Az ebben a Chartában foglalt, alapelveket megállapító rendelkezések a saját hatásköreik gyakorlása során az Unió intézményei, szervei és hivatalai által elfogadott jogalkotási és végrehajtási aktusok, illetve a tagállamok által elfogadott, az uniós jog végrehajtására irányuló jogi aktusok útján hajthatók végre. E rendelkezésekre bíróság előtt kizárólag az ilyen jogi aktusok értelmezése, illetve jogszerűségének megítélése tekintetében lehet hivatkozni.

2

A Charta madártávlatból

I. Méltóság

II. Szabadságok

III. Egyenlőség

IV. Szolidaritás

V. A polgárok
jogai

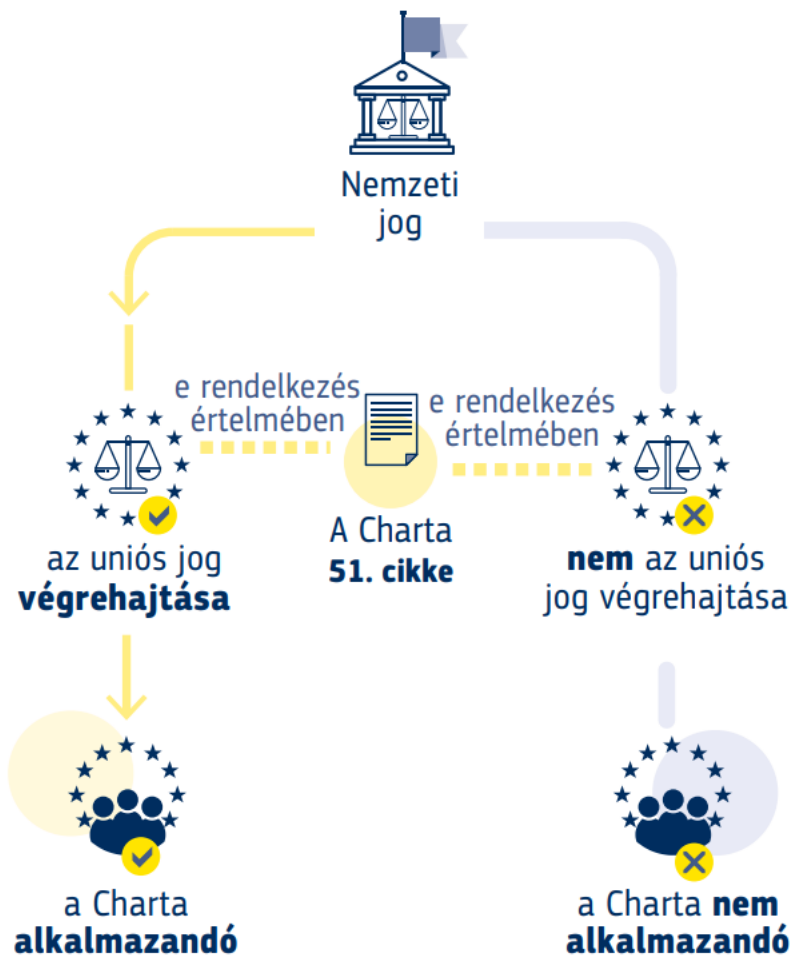
VI.
Igazságszolgáltatá
s

VII. Általános
rendelkezések

“E Charta rendelkezéseinek címzettjei [...] az Unió intézményei, szervei és hivatalai, valamint a tagállamok annyiban, amennyiben az Unió jogát hajtják végre.”

A Charta 51. Cikk 1 (1) bekezdése

A Charta alkalmazási köre

A Charta 47. Cikke

A hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog:

*Mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, az e cikkben megállapított feltételek mellett joga van a bíróság előtti **hatékony jogorvoslathoz**.*

A bírósághoz való fordulás joga:

*„Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a **törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság** **tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja**. Mindenkinek biztosítani kell a lehetőséget **tanácsadás, védelem és képviselő igénybevételéhez**.”*

Védelemhez való jog:

*„Azoknak, akik nem rendelkeznek elégséges pénzeszközökkel, **költségmentességet** kell biztosítani, amennyiben az igazságszolgáltatás **hatékony igénybevételéhez erre szükség van**.”*

A Charta
47. cikke

Charta 52. cikk (3) bek.:

Amennyiben e Charta olyan jogokat tartalmaz, amelyek megfelelnek az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményekben biztosított jogoknak, akkor e jogok tartalmát és terjedelmét azonosnak kell tekinteni azokkal, amelyek az említett egyezményben szerepelnek. Ez a rendelkezés nem akadályozza meg azt, hogy az Unió joga kiterjedtebb védelmet nyújtson.

EJEE 6. és
13. cikkei

Articles 6 and 13 ECHR

Tisztességes tárgyaláshoz való jog (EJEE 6. cikk (1) bek.):

*„Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot **polgári** jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott **büntetőjogi** vádak megalapozottságát illetően.”*

Hatékony jogorvoslathoz való jog (EJEE 13. cikk)):

„Bármelynek, akinek a jelen Egyezményben meghatározott jogait és szabadságait megsértették, joga van ahhoz, hogy a hazai hatóság előtt a jogsérelem hatékony orvoslását kérje az esetben is, ha e jogokat hivatalos minőségben eljáró személyek sértették meg”

3

A Charta alkalmazásának tapasztalatai és jövője

Mire jó a Charta?

- **Hasznosítja az uniós jog erejét**
- **Nő az alapjogok láthatósága**
- **Kiegészíti a meglévő jegyzékeket**
- **A tagállamokra nézve minden rendelkezése kötelező**

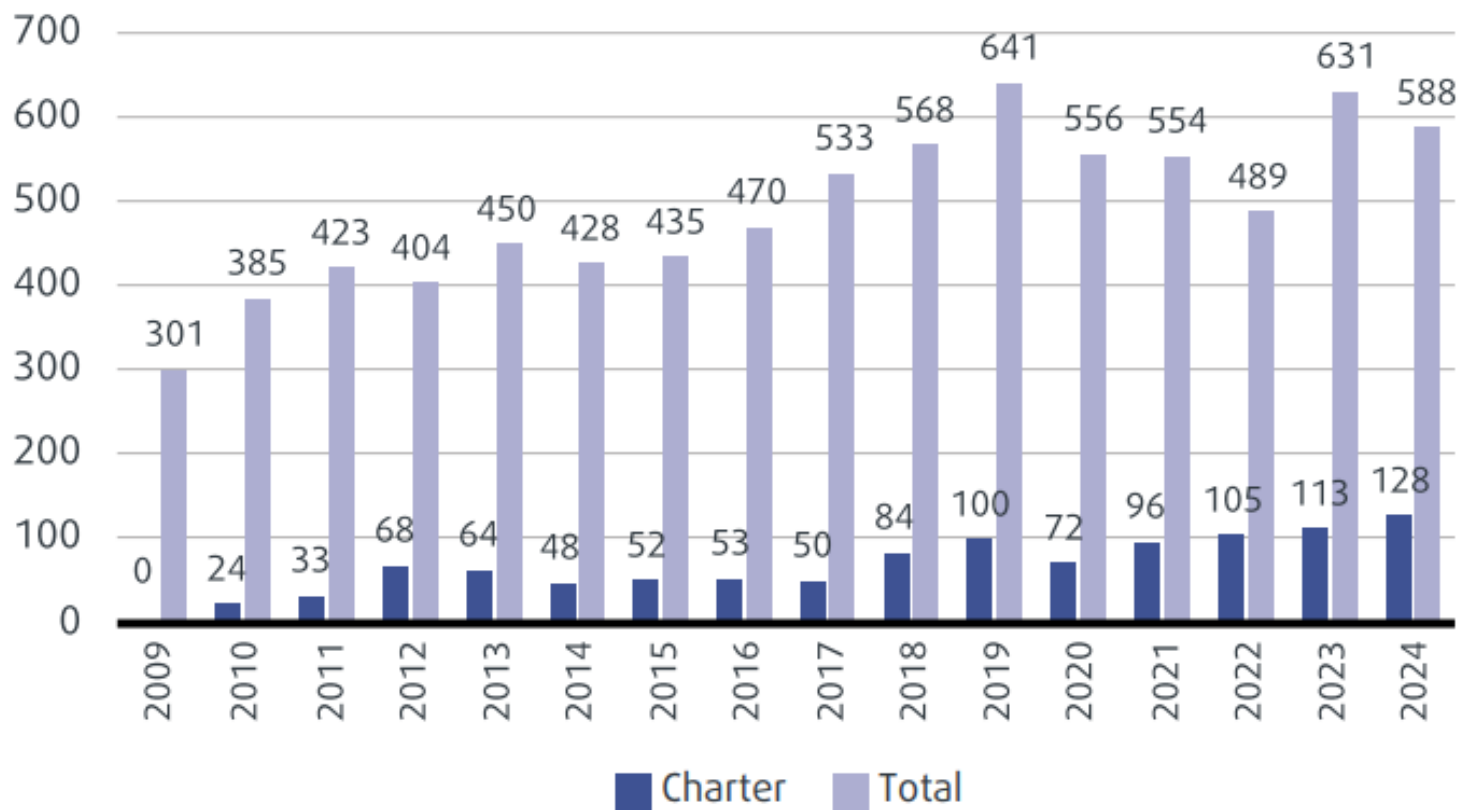
Merre tartunk?

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU, Euratom) 2024/2509 RENDELETE az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról

6. Cikk (3) bek.:

A költségvetés végrehajtása során a tagállamok és a Bizottság az Európai Unió Alapjogi Chartájának 51. cikkével összhangban biztosítják a Charta betartását, és tiszteletben tartják az EUSZ 2. cikkében foglalt, a költségvetés végrehajtása szempontjából releváns uniós értékeket.

Előzetes döntéshozatali eljárás iránti kérelmek 2009-2024

Köszönöm a figyelmet!

Hasznos információ források:

- 1 [Charterpedia: EU Charter of Fundamental Rights | European Union Agency for Fundamental Rights](#)
- 2 A Chartához fűzött magyarázatok: [eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2007:303:FULL](#)
- 3 [Az Európai Unió Alapjogi Chartájának nemzeti szinten történő alkalmazása a jogalkotásban és a döntéshozatalban – Útmutató](#)